

04.02.2019

Санжарбек Данияровдун Коомдук Фонду Кыргыз Республикасынын айыл мектептеринин башталгыч класстарынын мугалимдери үчүн “Биринчи мугалим 2019” сынагын (мындан ары Сынак) уюштурат. Бул сынак быйыл 8-жолу өткөрүлмөкчү, алгачкы жолу 2011-жылы Кемин районунун, андан соң Чүй облусунун мугалимдери үчүн өткөрүлсө, 2016-жылдан бери Кыргыз Республикасынын бардык аймактары боюнча өткөрүлүп келүүдө.

«Биринчи мугалим» - бул башталгыч класстардын мугалими, бул мыкты педагог, бул Чыңгыз Айтматовдун повестинин каарманы.

Сынак Билим берүү жана илим министрлигинин ЖАКТЫРУУСУ менен өткөрүлүп келет.

1. Сынактын максаты:

- **Айылдык** мугалимдерди кесипкөйлүккө умтулууга үндөө
- Башталгыч класстын мугалими болуунун жагымдуулугун арттырууга көмөктөшүү
- Мугалимдердин **айылдардагы мектептерде** иштөөсүнө кошумча дем-күч берүү

2. Сынактын катышуучулары:

- Сынакка Кыргыз Республикасынын **айылдарындагы жана шаар тибиндеги кыштактардагы** уюштуруу-укуктук формаларына карабай, жалпы билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү мекемелеринин **БАШТАЛГЫЧ КЛАССТАРЫНЫН БАРДЫК МУГАЛИМДЕРИ** (мындан ары - Катышуучу) катыша алышат.
- **Шаарлардагы мектептердин** мугалимдери, тактап айтканда, республикалык, облустук, райондук маанидеги шаарлардагы мектептердин мугалимдери **КАТЫША АЛЫШПАЙТ**.
- Сынакка ошондой эле **окуучуларды окутууга түздөн түз катышпаган** билим берүү мекемелеринин жетекчилери жана администраторлору **КАТЫШПАЙТ**.

3. Сынактын сыйлыктары:

1-орунга жана “БИРИНЧИ МУГАЛИМ 2019” наамына ээ болгон катышуучу Ардак диплому жана сынактын башкы сыйлыгы – Россиянын борбору Москвага музейлерди, театрларды жана башка атактуу кооз жайларды кыдырып көрүү программасы камтылган **10 күндүк маданий-маалымат арттыруучу саякат** түрүндөгү – Санжарбек Данияровдун Фондунун Сыйлыгы менен сыйланат. Сыйлык жөнүндө №1 ТИРКЕМЕДЕ бар.

Сынактын экинчи турунун үч жеңүүчүсү (эки турдун жыйынтыгында 1,2,3-орундарды ээлегендер) сынактын Лауреаттары деп жарыяланышат жана Ардак грамоталар менен сыйланышат жана ошондой эле Санжарбек Данияровдун Фондунун Атайын Сыйлыгы – **классындагы окуучулары менен бирге эс алуу күндөрү Кыргыз Республикасынын борбору Бишкек шаарындагы кызыктуу жайларга маданий-маалымат арттыруучу экскурсияга келишет.** Атайын сыйлык жөнүндө №2 ТИРКЕМЕДЕ бар.

Сынактын биринчи турунун алты жеңүүчүсү Ардак грамоталарды жана эстелик белектерди алышат.

1-турга катышкан сынактын бардык катышуучулары күйөрман жана көрүүчү катары 2-турга чакырылат жана Сынактын уюштуруучусу тарабынан Катышуучунун Күбөлүгүн алышат.

4. Сынакка катышуу үчүн документтер

Мугалимдер бардык материалдарды Уюштуруу комитетине электрондук почта менен төмөнкү дарекке жөнөтө алышат: sdkf.meldesh@gmail.com

Мугалим сынакка катышуу үчүн Уюштуруу комитетине төмөнкү документтерди жөнөтүүгө тийиш:

- Форма боюнча толтурулган Катышуучунун (мындан ары Катышуучу) АРЫЗЫ (№3 ТИРКЕМЕ)
- Катышуучу иштеген мектептин администрациясынын **мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн жана колу коюлган**, окуучулардын 2018-2019-окуу жылындагы окуудагы жетишкендиктеринин ТАБЕЛИ. Табелдин көчүрмөсү сканер аркылуу же сүрөт түрүндө жиберилиши керек. *Эскертүү:* сынакта табелдер үчүн баалар коюлбайт, ал тек гана Катышуучунун башталгыч класстардагы билим берүү процессине тартылгандыгын тастыктайт.
- 2019-жылдагы ДИЛБАЯНДЫН темасы. Дилбаяндын темасы жана ага болгон талаптар төмөндө, ушул Жобонун 5-пунктунда берилген.

5. Сынакты өткөрүүнүн формасы жана мазмуну

Сынак эки тур менен өткөрүлөт:

Биринчи тур – жазуу түрүндө, аралыктан катышуу. Биринчи турга Кыргыз Республикасындагы айыл мектептеринин башталгыч класстарынын бардык каалоочу мугалимдери катыша алышат. Дилбаяндарды баалоо жыйынтыгы боюнча эң жогорку балл алган биринчи турдун 6 (алты) жеңүүчүсү аныкталат. Алар 2-турдун катышуучулары болуп эсептелишет.

Экинчи тур – **биринчи турдун 6 катышуучусунун** оозеки, бетме-бет өтүүчү мелдеш. Экинчи турдун жыйынтыгы боюнча БИРИНЧИ МУГАЛИМ 2019 – 1-орунду ээлеген жеңүүчү жана сынакта 2 жана 3-орунду ээлеген ЛАУРЕАТТАР жарыяланат.

Биринчи турдун мазмуну:

Биринчи тур жазуу түрүндөгү төмөнкү темадагы дилбаяндарды камтыйт:

КЫЗЫКТУУ САЯКАТ

Сиздин мектепке шаардык мектептин кенже классынын окуучулары келишет. Сизге конокторду тосуу тапшырылды. Сиздин ал жолугушуу тууралуу сүрөттөөңүздү жана маданий-маалыматтык программаңызды билдириңиз.

Дилбаянга талаптар:

- Сынакка дилбаяндар кыргыз жана орус тилдеринде кабыл алынат. Дилбаяндарды баалоодо кайсы тилде жазылгандыгы тандоо критерийи болуп эсептелбейт.
- Дилбаян WORD программасында ТЕРИЛГЕН түрдө жазылууга тийиш. Кол жазмалар кабыл алынбайт. Дилбаян электрондук почтадагы маалыматка тиркелген түрдө жөнөтүлүшү керек.
- Дилбаяндардын көлөмү – А4 форматындагы басма текст 3 беттен 5 бетке чейин, 12 шрифтте, интервалы 1,5 болууга тийиш.
- Дилбаян үч бөлүктөн турат: кириш сөз, негизги бөлүгү жана корутундусу.

- Дилбаянда АВТОРДУН ӨЗҮНҮН ТЕКСТИ камтылуусу керек. Дилбаянда маалымат булагы көрсөтүлгөн гана шилтемелер келтирилип, ал дилбаяндын көлөмүнүн 10 пайызынан ашпоого тийиш.

Уюштуруу комитети сынакка жөнөтүлгөн бардык дилбаяндарды сынактын шарттарына дал келүүсү жана плагиаттын бар же жоктугу боюнча текшерешет. Ушул ЖОБОГО дал келген дилбаяндар кабыл алынат жана калыстар тобунун мүчөлөрүнө жөнөтүлөт, дилбаяндардын авторлору Уюштуруу комитетинен бул тууралуу маалымдама алышат.

Сынактын 1-турунда ДИЛБАЯНДАРДЫ БААЛОО тартиби

Биринчи турдун жеңүүчүлөрү калыстар тобунун мүчөлөрүнүн ар бир критерий боюнча койгон **баллдардын суммасы** менен аныкталат. Ар бир дилбаянга код коюлат. Калыстар тобунун мүчөлөрү баалоо үчүн катышуучунун **аты-жөнү жашырылып, код коюлган** дилбаяндардын көчүрмөлөрүн алышат жана 1-Турдун Баалоо барагына баллдарды коюшат (Формасы №4 ТИРКЕМЕДЕ), ал эми Уюштуруу комитети ар бир Катышуучунун топтогон баллдарынын жалпы суммасын эсептеп чыгат, андан соң коддор ачыкталат. Ушундай жол менен КАЛЫСТАР ТОБУНУН МҮЧӨЛӨРҮ ДИЛБАЯНДАРДЫ ЖАШЫРУУН БААЛАШАТ.

Дилбаяндарды баалоо критерийлери:

- Теманы толук ачуу
- Негизги ойду ачык жана так баяндап берүү
- Баяндоо стили (көркөмдүүлүгү)
- Жазуу сабаттуулугу
- Андан аркы ишине тийген пайдасы, тажрыйба бөлүшүү
- Дилбаяндын темасына жасалган өзгөчө ыкмасы

Калыстар тобунун мүчөлөрү койгон баллдардын суммасын эсептеп чыккан соң, Уюштуруу комитети коддорду ачыктайт жана катышуучунун жеке өзүнө жыйынтыгын жиберет. Эң жогорку балл алган 6 Катышуучунун аты-жөнү, тагыраак айтканда, сынактын 1-турунун жеңүүчүлөрү гана жарыяланат.

Экинчи турдун мазмуну:

Экинчи турда 1-турдун 6 жеңүүчүсү **оозеки таймашат**. Экинчи тур конференц-залда Калыстар тобунун мүчөлөрү, Уюштуруу комитетинин өкүлдөрү, 1-турдун калган катышуучулары, катышууну каалаган райБББнин жана облустук администрация өкүлдөрүнүн жана жалпы эле каалоочулардын катышуусунда өтөт.

2-турдун тапшырмасы суроолордон жана жооптордон турат. Тапшырмалар жана баалоо критерийлери жөнүндө маалыматтар биринчи турдун жыйынтыгы чыккандан кийин жана 2-турдун өтүшүнө 14 күндөн кем эмес убакыт калганда кененирээк берилет.

2-турдун жеңүүчүсүн аныктоо тартиби

Сынактын жеңүүчүсү 2-турдун бардык тапшырмалары үчүн калыстар тобунун мүчөлөрү койгон баллдардын суммасынын негизинде аныкталат. Калыстар тобу сынактын катышуучуларына бааларды критерийлердин топтому боюнча тапшырмалардын ар бир элементи үчүн 5 балл шкаласында белгилешет жана “реалдуу убакыт” режиминдеги сынактын жүрүшүндө 2-турдун Баалоо баракчасына ал бааларды коюшат. Уюштуруу комитети баллдардын жалпы суммасын эсептеп чыккан соң, жыйынтыгын Катышуучуларга жана жалпы эле көрөрмандарга жарыялайт.

6. Сынак өткөрүү убактысы жана орду:

1-Тур: 2019-жылдын 10-февралынан 2019-жылдын 30-июнуна чейин. Катышуучуларга жыйынтыгын жарыялоо – 2019-жылдын 10-августуна чейин.

2-Тур: 2019-жылдын сентябрынын 1- (7-сентябры) же 2- (14-сентябры) ишембиси.

Лауреаттардын окуучуларынын Бишкекке маданий-маалыматтык экскурсиясы (Фонддун атайын сыйлыгы): 2020-жылдын жазы. (лауреаттар менен макулдашуунун негизинде)

Жеңүүчүнүн Москвага маданий-маалыматтык саякаты (Фонддун сыйлыгы): 2020-жылдын ичинде (так датасы жеңүүчү менен макулдашылгандан кийин аныкталат).

2-турду өткөрүү жана жеңүүчүнү сыйлоо Салтанаты: И.Арабаев атындагы КМУнун аудиториясы (Университеттин жетекчилиги менен макулдашуу боюнча)

Сынактын жүрүшү Санжарбек Данияровдун КФнын сайтында, ЖМКда чагылдыруу пландаштырылууда.

7. Сынакты уюштуруу комитети:

Сынакты даярдоо жана өткөрүү үчүн **Уюштуруу комитети** түзүлөт. Уюштуруу комитетинин курамы *сынакты негиздөөчүнүн буйругу* менен бекитилет. Уюштуруу комитетинин курамына төмөнкүлөр кирет:

- Фонддун Директору
- Фонддун өкүлү
- Ыктыярчылар (1-2)

Фонддун Директору Уюштуруу комитетинин ишине көзөмөл жүргүзөт.

Уюштуруу комитетинин функциялары жана ыйгарым укуктары:

Уюштуруу комитети

- Катышуучуларга жана жалпыга маалымдоо каражаттарына сынактын жүрүшү жөнүндө маалымат берет;
- Калыстар тобунун курамын түзүп, сынактын Негиздөөчүсүнө бекитүүгө сунуштайт;
- Калыстар тобунун мүчөлөрүнө сынактын милдеттерин жана тартибин түшүндүрүп берет жана Катышуучуларга кеңеш берет;
- Сынакка катышууга талапкерлердин материалдарын кабыл алат, сынактын талаптарына шайкештигин жана плагиатка текшерет, сынакка катышуусу жөнүндө акыркы чечимди кабыл алат;
- Сынактын экинчи турун өткөрүү тартибин, формасын, ордун жана күнүн аныктайт (Ушул ЖОБОГО ылайык);
- Сынактын иш кагаздарын жүргүзөт;
- Калыстар тобунун баалоосунун негизинде баллдарды эсептеп чыгат;
- Пресс-релиз даярдайт;
- Сынактын 1- жана 2-турун уюштуруу жана өткөрүү жана ошондой эле жеңүүчүлөрдү жарыялоо жана сыйлоо маселелери менен алектенет;
- Талаш-тартыш маселелерди чечүүгө көмөктөшөт;

- Жеңүүчүнүн Москвага саякатын жана Сынактын лауреаттарынын окуучуларынын Бишкекке экскурсиясын уюштурат;
- Сынак аяктаганда отчет даярдайт

Эгерде тизмедеги курамдын жарымынан көбүрөөгү Уюштуруу комитетинин чечими үчүн добуш берсе, ал кабыл алынды деп эсептелет. Чечим Уюштуруу комитетинин төрагасынын, ал жок болсо – анын орун басары жана катчынын колу коюлган протокол менен бекийт.

8. Калыстар тобу

Калыстар тобунун курамы Уюштуруу комитети тарабынан, коомчулук өкүлдөрү, билим берүү, илим, методикалык мекемелердин адистери, чыгармачыл бирикмелер жана борборлордун мүчөлөрү, искусство, маданият жана илим ишмерлери, окуучулардан куралат. Кыргыз жана орус тилдерин билген мурдагы жылкы сынактардын жеңүүчүсү да калыстар тобуна мүчө боло алат.

Калыстар тобунун мүчөлөрү анализ жүргүзүшөт, бааларды коюшат, сынак таймашынын жыйынтыгы боюнча чечимдерди чыгарышат. Калыстар тобунун мүчөлөрү Сынактын негиздөөчүсү бекиткен жана ушул Жободо көрсөтүлгөн *баалоо критерийлерин* өзүнүн ишинде колдонушат.

Сынактын калыстар тобунун ар бир мүчөсү кыргыз жана орус тилдеринде эркин сүйлөөгө тийиш.

Сынактын аралыктан жана бетме-бет өтүүчү турларынын калыстар тобунун курамы, баалоо системасы жана башкалар сынактын Негиздөөчүсү тарабынан бекитилет.

9. Талаш- тартыш маселелерди чечүү

Сынактын катышуучулары ар бир турдун жыйынтыгы боюнча сынактын уюштуруу комитетине апелляция берип, калыстар тобунун чечимине каршы чыгууга укуктуу.

Уюштуруу комитети ал үчүн зарыл болгон документтерди чогултуп, апелляцияны карап чыгууга милдеттүү.

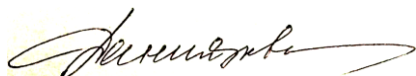
Уюштуруу комитетинин чечими апелляция берген адамга жана калыстар тобуна маалымдалат.

10. “БИРИНЧИ МУГАЛИМ 2019 сынагы” долбоорунун жыйынтыктарын бекитүү

Жыйынтыктарын бекитүү үчүн төмөнкүлөр пландаштырылган:

- Сайтка, мүмкүнчүлүктөргө жараша ЖМК беттеринде Биринчи мугалим 2019 менен интервью уюштуруу.
- “САНЖАРБЕК ДАНИЯРОВДУН ФОНДУ” КФ сайтында жана социалдык тармактарда сынактын жүрүшүн чагылдыруу
- Сынактын ар бир этабынын жыйынтыгы боюнча пресс-релиз даярдоо
- Райондук билим берүү бөлүмдөрүнө сынактын жеңүүчүлөрү жөнүндө маалымат жеткирүү

Фонддун Директору

А. Даниярова